

NUTUK CD-ROM, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün yazmış olduğu *Nutuk*, Cumhuriyet Halk Fırkası'nın İkinci Büyük Kongresi'nde 15-20 Ekim 1927 tarihleri arasında bizzat kendisi tarafından 6 gün içinde 36 saat, 33 dakikada okunmuştur. *Nutuk*, bir tarih yazarı tarafından değil o olayların içinde bizzat bulunmuş bir tarih yapıcısı tarafından kaleme alınmış olması özelliği ile Türkiye Cumhuriyeti tarihi için çok önemli bir kaynak eser özelliği taşımaktadır. *Nutuk* "19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıktım" cümlesiyle başlamakta ve "Gençliğe Hitabe" ile bitmektedir. Atatürk'ün mesai arkadaşlarından ünlü yazar Falih Rıfkı Atay *Nutuk*'ün hazırlanışı sırasındaki bir hatırasını şöyle anlatmaktadır: "Atatürk, çalışma odasında yarı ayak üstü, yarı oturarak ve yüzlerce arasından vesikalar ayırarak, Nutukunu dikte ederdi. Yorulan değişirdi. Bir defasında genç bir arkadaşı baygınlık geçirmişti. Akşama doğru bir banyo aldıktan sonra, hiç dinlenmeden sofraya iner, o gün yazdıklarını bize okur veya okutur, hadiseler üzerinde terütaze bir muhakeme ile tartışmalar yapardı."¹ Gazinin kaleme aldığı *Nutuk*, 19 Mayıs 1919 ile 20 Ekim 1927 tarihleri arasındaki olayları anlatmaktadır.

Prof. Dr. Zeynep Korkmaz tarafından bugünkü dile aktarılan ve Atatürk Araştırma Merkezi tarafından yayınlanan *Nutuk* esas alınarak, 1 yılı bulan hazırlık ve 5 ay süren üretim aşaması sonrası sauşa sunulabilir bir hale getirilen *Nutuk* CD-ROM'unun hazırlanmasında, Proje Başkanı olarak Atatürk Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Azmi Süslü, Genel Koordinatör Dr. Hüsamettin Yıldırım, Proje Danışmanı olarak; Doç. Dr. M. Akif Tural, Neşe Çetinoğlu ve Yakup Çoban fotoğraf seçimi, metin ve ses kontrolörleri olarak; Nilgün İnce, Berna Türkođan ve Zekiye Kopaçlı, genel sanat yönetmeni olarak Semih Sergen ayrıca seslendirmelerinde Semih Sergen'in başkanlığında Devlet Tiyatrosu Sanatçıları; Mehmet Atay, Ahmet Aksoy, Erdal Küçükkörmürcü, Sönmez Atasoy, Zafer Ergil, Ümit Sergen ve Bülent Türkmen görev almışlardır.

İki CD'den oluşan *Nutuk* CD-ROM'u 394 bölümden meydana gelmektedir. İndekten seçilen herhangi bir bölüm sesli ve görüntülü olarak ekrana gelmektedir. Durdurma düğmesine basılarak o bölüm durdurulabilmekte eğer basılmadıysa o bölüm sonuna kadar okunmakta ve bitiminde bir sonraki bölüm başlığı ekrana gelmektedir. CD-ROM'da okunan bölüm metin olarak görülebilmekte ve eğer istenirse bu bölüm yazarıdan çıkarılabilmektedir. *Nutuk* CD-ROM'una fotoğraf, ses ve görüntü efektleri eklenerek, daha cazip bir hale getirilmiştir.

Atatürk araştırma Merkezince hazırlanan *Nutuk* CD-ROM'unda *Nutuk* dışında Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 10. Yıl Nutku, 1 Kasım 1936 tarihinde TBMM'nin 5. Dönem ikinci toplantıya yılının açılışında yapmış olduğu konuşmanın orijinali, CD-ROM'un tanıtımı ve okunan bölümlerle birlikte Cumhuriyet tarihinden kesitler sunan filmler de bulunmaktadır. Böylece *Nutuk* CD-ROM'u zevkle izlenebilmekte ayrıca sinevizyon veya projeksiyon cihazları aracılığıyla izlenebilmektedir. Bunlara ilaveten *Nutuk* CD-ROM'una İstiklâl Marşı ve Gençliğe Hitabeyle birlikte Atatürk'ün çeşitli dönemlerine ait fotoğraflarının yer aldığı "Sen Mustafa Kemalsin" adlı şürsel bir bölüm eklenmiştir.

CD-ROM, Uluslararası Atatürk Barış Ödülü'nün Prof. Dr. Bernard Lewis'e verilmesi münasebetiyle, Sn. Cumhurbaşkanımız ile askerî ve mülki erkânın katılımıyla düzenlenen 14 Mayıs 1998 tarihli ödöl töreninde tanıtılmıştır.

¹ Falih Rıfkı Atay, *Çankaya*, Bateş AŞ, İstanbul 1984, s. 848.

CD-ROM'UN ÇALIŞTIRILMASI

CD-ROM'un sorunsuz çalışabilmesi için gerekli olan bilgisayar donanımı ve yazılımı;

CD-ROM'un çalışabilmesi için minimum olarak 486 işlemcili bir PC, 8 Mb Ram, en az 4 hızlı CD-ROM sürücü, 16 bit ses kartı, 1 Mb ekran kartı ve Windows 95 işletim sistemi gereklidir. Önerilen ise; Pentium işlemcili bir PC, 32 MB Ram, 16 hızlı CD-ROM sürücü, 16 bit ses kartı, 2 Mb ekran kartı ve Windows 95 işletim sistemine sahip bir kişisel bilgisayardır.

Nutuk CD-ROM'unda seslendirmeler Devlet Tiyatrosu Sanatçıları tarafından yapılmış ve müzik ile birlikte 16 bit, 11 Khz olarak kaydedilmiştir. Kullanılan fotoğraf ve filmleri net olarak görmek için ekran çözünürlüğünü en az 640x480 ve renk çözünürlüğünün 16 bit ve üzeri olması gerekmektedir.

CD-ROM'UN KULLANIMI

1- Windows 95 çalıştırılır.

2- Windows Explorer (Windows Gezgini) veya My Computer (Bilgisayırım)'den CD-ROM sürücüsü seçilir.

3- Sisteminizde "Quick Time 32" yazılımı yoksa Nutuk CD-ROM'unun ana dizininden "Qt32inst.exe"yi çift tıklayarak yükleme yapılır. Yükleme bittiğinde bilgisayar yeniden başlatılır.

4- CD-ROM çift tıklanır (Genellikle "D" sürücüsüdür.) açılan menüden NUTK.EXE çift tıklanarak Nutuk çalıştırılır.

Nutuk CD-ROM'unda, başlangıç jeneriğinden sonra karşınıza ana ekran tasarımı çıkar.

Kitap şeklinde tasarlanan 394 bölümden oluşan Nutuk ikonu seçildiğinde ekrana indeks gelir. Birinci CD-ROM için 125 bölüm, ikinci CD-ROM için ise 269 bölüm bulunmaktadır. İndeksten herhangi bir konu seçildiğinde o bölüm sesli ve görüntülü olarak başlamaktadır. Ekran'ın altındaki durdurma ikonuna basılmadığı takdirde Nutuk sonuna kadar okunmaya devam edecek, o bölüm bittiğinde bir sonraki bölümün başlığı ekrana gelecektir. Seslendirilen bölümün metni, metin ikonuna basılarak görülebilmekte ve istendiğinde en sağda yer alan yazıcı ikonuna basılarak yazdırılabilmektedir. Ana ekrana dönmek için indekse geçip, menü ikonunu seçmek yeterlidir.

Türk bayrağı şeklinde tasarlanmış ikona basıldığında, özellikle ilköğretim çağındaki çocukların İstiklâl Marşı ve Gençliğe Hitâbe'yi kolayca öğrenebilmeleri için eklenen bir bölüme geçilmiş olacaktır.

Anıtkabir şeklinde tasarlanmış ikona basıldığında; ulu önder Atatürk'ün yaşamının çeşitli dönemlerine ait fotoğraflarla desteklenmiş ve şiirsel anlatımlı "Sen Mustafa Kemal'sin" adını taşıyan bir film seyredilebilir.

Atatürk'ü konuşma esnasında gösteren resmin bulunduğu ikona basıldığında 10. Yıl Nutku Atatürk'ü kendi sesinden dinlenebilmekte ve Cumhuriyet tarihinden kesitler sunan bir film bu nutuk eşliğinde zevkle seyredilebilmektedir.

Ana ekrandan TBMM'nin fotoğrafı seçildiğinde, 1 Kasım 1936 tarihindeki ulu önder Atatürk'ün TBMM'nin 5. Dönem ikinci toplanma yılım açarken yapmış olduğu konuşma kendi sesinden dinlenebilmektedir.

Atatürk portresi şeklinde tasarlanmış ikona basıldığında ise Nutuk CD-ROM'unun tanıtımı ile ilgili bir film seyredilebilmektedir.

Var olan büyük bir boşluğu doldurduğuna inandığımız Nutuk CD-ROM'u Atatürk Araştırma Merkezi tarafından perakende 35 \$, toptan 30 \$'dan satışa sunulmuştur.

ALİ TUNA

Atatürk Araştırma Merkezi Uzman Yardımcısı